

JUDR. STANISLAV SÁDOVSKÝ, PHD., LL.M., MSc

POSUDEK VEDUCÍHO PRÁCE NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Téma diplomové práce: Registrovaná partnerství osob stejného pohlaví z pohledu etiky a práva.

Autorka diplomové práce: Bc. Simona Zaplatílková

Vedoucí práce: JUDr. Stanislav Sádovský, Ph.D., LL.M., MSc

Zvolené téma

Téma, které si autorka zvolila jako téma své diplomové práce, patří nepochybně mezi témata kontroverzní (ne snad ve významu vědeckém, ale ve významu společenském) a směle by mohlo doplnit obvykle uváděný triumvirát kontroverzních témat – trest smrti, eutanazie a umělé přerušování těhotenství. Kontroverznost téma předurčuje bohaté množství materiálů, které mohou (spíše však musí) být prostudovány, přičemž bohatství zdrojů je zajišťováno přibližně stejnou měrou jak stoupenci, tak i odpůrci registrovaného partnerství. Velké množství pramenů je však dvousečnou skutečností – na jedné straně umožňuje při kvalitní rešeršní činnosti absorbovat velké množství informací v relativně krátkém čase, avšak na straně druhé může osobu autora zahltnout a do jisté míry omezit „tah na branku“. Aktuálnost tématu lze vnímat spíše jako střední. Označit po sedmi letech registrované partnerství v prostředí ČR (bylo uzákoněno v roce 2006), za „ještě stále novou záležitost“ je poněkud odvážné. Pokud však jde o uvedení registrovaného partnerství do praktického života, lze s autorkou a jejím vnímáním relativně stále ještě nové záležitosti souhlasit.

Struktura práce

Práce je členěna logicky, byť by bylo jisté možno mít drobné výhrady k rozsahu konkrétních částí práce; zejména k jistému rozsahovému „upozadění“ praktické části práce obsažené v kapitole 5. Poněkud neortodoxně pak působí umístění výkladové kapitoly číslo 4 pojednávající o vztahu práva a morálky až k samému závěru práce; kapitola sama by si pak s ohledem na svou atraktivitu zejména v rozměru vzájemného konfliktu práva a morálky zasloužila jistě větší rozsah. Ocenění si naopak autorka zaslouží za sociologický průzkum obsažený v kapitole 5, byť vzorek sestávající se ze 142 respondentů lze označit za reprezentativní obtížně. Nicméně k jisté limitované ilustraci a s ohledem na nosič tohoto průzkumu, jímž je „pouze“ diplomová práce se jeví jako postačující.

Zpracování tématu obsahově i formálně

Pokud jde o obsahové vypořádání se s tématem, nikdo nejspíš není povolanejší než vedoucí diplomové práce k tomu, aby mohl posoudit, jakým vývojem musela autorka projít, aby mohla předložit k obhajobě finální verzi práce. V daném případě se vedoucí práce domnívá, že autorka až postupem času začala zjišťovat, pro jak rozsáhlou a složitou materií se volbou předmětného tématu rozhodla a byla nucena vypořádat se s tím, že bude muset nastudovat mnohem více podkladů, než se původně domnívala. V tomto směru však autorka práce zaslouží podle názoru vedoucího další ocenění – obvykle není problém, zpracovat práci, když to jde tzv. samo. Ocenění hodné je však, je-li práce zpracovávána a zpracována v podmínkách, kdy autorka musí do práce vědecky „dorůst“. Ne vše se v bolestném procesu zrodu podařilo, ale to podstatné splněno bylo – téma se autorce podařilo odborně „uchopit“, s většími či menšími výhradami analyzovat a z výsledků analýzy vyvodit potřebné závěry, i když např. výchozí hypotéza (parafrázováno: „společnost v ČR za posledních 50 let tolerantnější“), která má být výsledky práce potvrzena nebo vyvrácena, nevyhlíží nijak zvláště ambiciózně. (Pomiňme fakt, že autorka sama již v průběhu práce, aniž by se opírala o závěry, pracuje s hypotézou jako potvrzenou („...a i když je dnešní společnost k této menššině tolerantnější...“ – str. 28).

Z hlediska formálního lze mít k práci samé podstatně výraznější výhrady, než jaké byly prezentovány shora k hledisku obsahovému. Práce by si nepochybně zasloužila poctivější korektorskou činnost jazykovou (byla-li vůbec jaké podrobena) – např. „... toužil po sexuální nárůživost, mukách a...“ (str. 14) nebo „...z pohledu etika a práva...“ (str. 8)

Rozsah práce (94 stran bez poznámkového aparátu) odpovídá nárokům kladeným na tento typ vědecké práce. Zařazení prezentace metod, které autorce při zpracování práce sloužily, by bylo logičtější v Úvodu práce, nikoli v samém Závěru.

Rozsáhlý a pestrý poznámkový aparát ilustruje to, co bylo vyjádřeno v úvodu tohoto posudku, tj. že se jedná o frekventovanou problematiku. S fonty pracuje autorka strážlivě.

Styl práce

Zdá se být skutečností, že autorka disponuje lehce omezenými stylistickými schopnostmi, a tak v práci mnohdy uvede něco, co snad ani nezamýšlela vyjádřit [nonsens „legalizace zákona“ v abstraktu („zprávnění zákona“, když sám zákon je nosičem práva?); nebo „V dnešní době již lze konstatovat, že je homosexualita přítomným jevem ve společnosti.“ v Úvodu práce (a to přes to, že i práce pracuje s faktem, že homosexualita je ve společnosti přítomna prakticky odnepaměti, takže není jasné, proč by to mělo být možno konstatovat až v dnešní době.); nebo „Středověk zastával velmi razantní názor, co se týče jiného než sexuálního styku muže a ženy.“ (str. 15) – z takto koncipované věty by bylo možno dovodit, že středověk vyžadoval výlučně sexuální styky mezi mužem a ženou a jakékoli jiné byly nežádoucí; a proti takového logice by nemohly přijít žádné námítky. Je však zřejmé, že autorka měla na mysli spíše skutečnost, že středověk zastával razantní názor, pokud šlo o sexuálními styky mezi jinými jedinci než byl muž a žena.]. V případě dalších autorských vědeckých pojednání by bylo dobré, kdyby se autorka vyvarovala tzv. vycpávkových vět [typu „Tato kapitola bude zaměřena na oblasti, které se registrovaného partnerství přímo dotýkají.“ (str. 48) nebo notorií jako např. „Pohled na homosexualitu se v průběhu staletí měnil.“ (Závěr)] a kdyby zapracovala na své schopnosti lépe provázat (pospojovat) jednotlivé části, ať už kapitoly nebo i odstavce, aby některé pasáže nepůsobily dojmem izolovaných výkřiků.

Další aspekty práce

Autorka se zmíněným množstvím zdrojové literatury ne vždy citlivě pracuje a na některé autority z nejasných důvodů odvolává frekventovaněji než na jiné, byť k tomu není objektivně dán důvod. Stejně tak ne úplně srozumitelně nevěnuje pozornost některým (když už ne zásadním, tak rozhodně atraktivním) aspektům, jakým je např. již zmíněný detailnější náhled na soulad či konflikt práva a morálky, i když tomu téma práce téměř vybízí.

Přílohy práce, které spolu se seznamem literatury zvyšují rozsah práce na plných 118 stran, skýtají zajímavé didaktické možnosti a předjímají praktické využití práce.

Závěr práce pak plně neslouží k tomu, aby prezentoval výsledky vědeckého bádání a analytické činnosti autorky, ale funguje toliko jako pouhé shrnutí obsahu práce. Dílčí závěry je možno vysledovat v jednotlivých kapitolách a bylo na autorce, aby tyto dílčí závěry shrnula v konečné části práce. Otázkou ovšem je, zda autorka sama ve svých poznátcích netápe.

I s výhradami uvedenými shora (vesměs více formálními, než obsahovými) považuje vedoucí diplomové práce práci za způsobilou k obhajobě a navrhuje hodnocení práce stupněm **dobře**.

V Praze dne 15. 12. 2013

Stanislav Sádovský

V rámci obhajoby doporučuji položit následující otázky:

1. V jakých oblastech sociálních vztahů může dojít ke konfliktu mezi právem a morálkou a jaké existují nástroje k řešení takových konfliktů, pokud vzniknou?
2. Práce sice v kapitole 1.2 rozebírá vztah křesťanství k homosexualitě, ale ne úplně ozřejmuje, PROČ byl (a stále je) tento vztah dříve razantně, nyní pevně odmítavý. v čem tedy autorka spatřuje příčiny netolerance křesťanství?